

Suvestinė redakcija nuo 2026-07-01

Įsakymas paskelbtas: TAR 2020-10-20, i. k. 2020-21714

Nauja redakcija nuo 2025-02-11:

Nr. [V-1322](#), 2024-12-11, paskelbta TAR 2024-12-11, i. k. 2024-22045

LIETUVOS RESPUBLIKOS SVEIKATOS APSAUGOS MINISTRAS

ĮSAKYMAS

DĖL SAVIŽUDYBIŲ PREVENCIJOS MOKYMŲ IR ŠVIETIMO ORGANIZAVIMO TVARKOS APRAŠO PATVIRTINIMO

2020 m. spalio 19 d. Nr. V-2298

Vilnius

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos psichikos sveikatos priežiūros įstatymo 4 straipsnio 1 dalies 1 punktu bei siekdamas sumažinti savižudybių skaičių Lietuvoje:

1. T v i r t i n u Savिžudybių prevencijos mokymų ir švietimo organizavimo tvarkos aprašą (pridedama).

2. R e k o m e n d u o j u institucijoms ir įstaigoms pagal kompetenciją užtikrinti savižudybių prevencijos mokymus savo pareigūnams, valstybės tarnautojams ir (ar) darbuotojams, dirbantiems pagal darbo sutartį, bei teikti informaciją apie juos Higienos institutui, vadovaujantis šiuo įsakymu patvirtinto Savिžudybių prevencijos mokymų ir švietimo organizavimo tvarkos aprašo nuostatomis:

2.1. vidaus reikalų ministro valdymo srities statutinėms įstaigoms – šiose įstaigose tarnaujantiems vidaus tarnybos sistemos pareigūnams;

2.2. Lietuvos kalėjimų tarnybai ir Lietuvos probacijos tarnybai – bausmių vykdymo sistemos pareigūnams;

2.3. mokyklų (išskyrus aukštąsias mokyklas) savininko (dalininko) teises ir pareigas įgyvendinančioms institucijoms – mokytojams, švietimo pagalbos specialistams ir švietimo pagalbą teikiantiems asmenims;

2.4. Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijai ir (ar) jos įgaliotoms institucijoms – socialines paslaugas teikiantiems specialistams.

3. N u s t a t a u, kad savivaldybių visuomenės sveikatos biurai:

3.1. iki 2027 m. sausio 1 d. gali vykdyti bazinius savižudybių prevencijos mokymus ir intervencijos dėl savižudybės grėsmės mokymus, nepatvirtintus Sveikatos specialistų tobulinimo programų derinimo taisyklėse, patvirtintose Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2011 m. birželio 28 d. įsakymu Nr. V-645 „Dėl Sveikatos specialistų tobulinimo programų derinimo taisyklių ir Tobulinimo programų vertinimo komisijos nuostatų patvirtinimo“ (toliau – Specialistų tobulinimo programų derinimo taisyklės), nustatyta tvarka;

3.2. baziniams savižudybių prevencijos mokymams ir intervencijos dėl savižudybės grėsmės mokymams gali pasitelkti savižudybių prevencijos mokymų instruktorius, išklausičius mokymų programas, nepatvirtintas Specialistų tobulinimo programų derinimo taisyklėse nustatyta tvarka ir (arba) neatitinkančias Aprašo IX skyriuje nustatytų reikalavimų, jei savižudybių prevencijos mokymų instruktoriai šias mokymų programas išklausė iki šio įsakymo įsigaliojimo datos.

4. P a v e d u:

4.1. Higienos institutui iki 2027 m. sausio 1 d. parengti ir paskelbti Higienos instituto internetinėje platformoje Įvadinis savižudybių prevencijos mokymus ir žinių atnaujinimo mokymus;

4.2. šio įsakymo vykdymą kontroliuoti viceministrui pagal veiklos sritį.

Sveikatos apsaugos ministras

Aurelijus Veryga

PATVIRTINTA
Lietuvos Respublikos sveikatos
apsaugos ministro
2020 m. spalio 19 d. įsakymu Nr.
V-2298 (Lietuvos Respublikos
sveikatos apsaugos ministro
2024 m. gruodžio 11 d. įsakymo
Nr. V-1322
redakcija)

SAVIŽUDYBIŲ PREVENCIJOS MOKYMŲ IR ŠVIETIMO ORGANIZAVIMO TVARKOS APRAŠAS

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Savižudybių prevencijos mokymų ir švietimo organizavimo tvarkos aprašas (toliau – Aprašas) nustato įvadinį savižudybių prevencijos mokymų, bazinių savižudybių prevencijos ir intervencijos dėl savižudybės grėsmės mokymų organizavimo ir vykdymo tvarką, reikalavimus šiems mokymams ir juos vykdančiams instruktoriams, žinių atnaujinimo ir mokymų įgyvendinimo stebėsenos tvarką bei visuomenės švietimo savižudybių prevencijos srityje tvarką.

2. Apraše vartojamos sąvokos ir jų apibrėžtys suprantamos taip, kaip jos apibrėžtos Lietuvos Respublikos psichikos sveikatos priežiūros įstatyme, Pagalbos savižudybės grėsmę patiriantiems asmenims teikimo tvarkos apraše, patvirtintame Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2018 m. liepos 26 d. įsakymu Nr. V-859 „Dėl Pagalbos savižudybės grėsmę patiriantiems asmenims teikimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ (toliau – Pagalbos savižudybės grėsmę patiriantiems asmenims teikimo tvarkos aprašas), Psichoterapijos paslaugų teikimo ir apmokėjimo Privalomojo sveikatos draudimo fondo biudžeto lėšomis tvarkos apraše, patvirtintame Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2019 m. lapkričio 13 d. įsakymu Nr. V-1292 „Dėl Psichoterapijos paslaugų teikimo ir apmokėjimo Privalomojo sveikatos draudimo fondo biudžeto lėšomis tvarkos aprašo patvirtinimo“ (toliau – Psichoterapijos paslaugų teikimo tvarkos aprašas), Sveikatos specialistų tobulinimo programų derinimo taisyklėse ir Tobulinimo programų vertinimo komisijos nuostatuose, patvirtintuose Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2011 m. birželio 28 d. įsakymu Nr. V-645 „Dėl Sveikatos specialistų tobulinimo programų derinimo taisyklių ir Tobulinimo programų vertinimo komisijos nuostatų patvirtinimo“ (toliau – Specialistų tobulinimo programų derinimo taisyklės), Savižudybių prevencijos koordinavimo savivaldybėse tvarkos apraše, patvirtintame Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2024 m. sausio 12 d. įsakymu Nr. V-32 „Dėl Savižudybių prevencijos koordinavimo savivaldybėse tvarkos aprašo patvirtinimo“.

3. Visuomenės švietimas savižudybių prevencijos srityje apima keturis lygmenis, išdėstytus eilės tvarka pagal intervencijos intensyvumą vienam asmeniui ir turinio specializacijos lygį nuo mažiausio iki didžiausio:

- 3.1. viešoji komunikacija savižudybių prevencijos srityje;
- 3.2. įvadiniai savižudybių prevencijos mokymai (toliau – Įvadiniai mokymai);
- 3.3. baziniai savižudybių prevencijos mokymai (toliau – Baziniai mokymai);
- 3.4. intervencijos dėl savižudybės grėsmės mokymai (toliau – Intervencijos mokymai).

II SKYRIUS

VIEŠOJI KOMUNIKACIJA SAVIŽUDYBIŲ PREVENCIJOS SRITYJE

4. Viešosios komunikacijos savižudybių prevencijos srityje tikslai – mažinti su savižudybėmis ir savižudišku elgesiu siejamą socialinę stigmą, mažinti klaidingų žinių ir nuostatų (mitų) apie savižudybes ir savižudybių prevenciją paplitimą ir stiprinti teisingas, į pagalbą orientuotas žinias ir nuostatas.

5. Viešosios komunikacijos savižudybių prevencijos srityje prekės ženklas – „Tu esi“, internetinė svetainė – www.tuesi.lt. Prekės ženklo ir internetinės svetainės administravimą vykdo Higienos institutas.

6. Viešoji komunikacija savižudybių prevencijos srityje vykdoma vadovaujantis viešosios komunikacijos savižudybių prevencijos srityje komunikacijos strategija ir (ar) veiksmų planu, be kita ko, pritaikant komunikacijos turinį ir formą įvairioms tikslinėms grupėms, į kurias yra orientuojamos viešosios komunikacijos veiklos.

III SKYRIUS

ĮVADINIŲ MOKYMŲ ORGANIZAVIMAS

7. Įvadinių mokymų tikslas – didinti visuomenės narių sąmoningumą ir žinias apie savižudybių problemą ir savižudybių prevenciją, mažinti klaidingas nuostatas ir įsitikinimus apie savižudybes ir savižudybės grėsmę.

8. Įvadinių mokymų turinį sudaro šios temos:

- 8.1. savižudybės reiškinys, poveikis asmeniui ir bendruomenei;
- 8.2. mitai ir faktai apie savižudybes;
- 8.3. savižudybės grėsmės ženklai;
- 8.4. ryšio užmezgimas ir pagalbos galimybės Lietuvoje.

9. Įvadinių mokymų trukmė – 1,5 valandos. Įvadiniai mokymai skirti asmenims nuo 15 metų ir vykdomi nuotolinių asinchroninių mokymų būdu, naudojant interaktyvius ir įtraukius mokymosi būdus ir formas.

10. Įvadinių mokymų pabaigoje dalyviai atlieka žinių įvertinimą, taip pat jų prašoma užpildyti grįžtamojo ryšio anketą. Baigusiems Įvadinius mokymus ir atlikusiems žinių įvertinimą dalyviams išduodamas skaitmeninis Įvadinių mokymų baigimo pažymėjimas, taip pat pateikiama informacija apie dalyvavimo Baziniuose mokymuose ir Intervencijos mokymuose galimybes.

11. Įvadiniai mokymus rengia, atnaujina ir viešina Higienos institutas. Įvadiniai mokymai skelbiami viešai prieinamoje Higienos instituto internetinėje platformoje ir prieinami visiems lankytojams nemokamai.

IV SKYRIUS

REIKALAVIMAI BAZINIŲ IR INTERVENCIJOS MOKYMŲ INSTRUKTORIAMS

12. Bazinius mokymus vykdo savižudybių prevencijos mokymų instruktoriai, atitinkantys visus šiuos reikalavimus:

12.1. turintys aukštojo mokslo kvalifikaciją, įgytą baigus universitetines socialinių mokslų sričių grupės psichologijos krypties studijas ir įgijus bakalauro arba magistro kvalifikacinį laipsnį, arba jai lygiavertę aukštojo mokslo kvalifikaciją ir (ar) aukštojo mokslo kvalifikaciją, įgytą baigus universitetines sveikatos mokslų sričių grupės visuomenės sveikatos krypties studijas ir įgijus ne žemesnį kaip magistro kvalifikacinį laipsnį, arba jai lygiavertę aukštojo mokslo kvalifikaciją;

12.2. baigę ne trumpesnę nei 24 akademinių valandų Bazinių mokymų instruktorių mokymo programą, patvirtintą Aprašo IX skyriaus nustatyta tvarka, ir turintys tai patvirtinantį pažymėjimą, arba esantys šiame papunktyje nurodytos neformaliojo mokymo programos lektoriais.

Punkto pakeitimai:

Nr. [V-1322](#), 2024-12-11, paskelbta TAR 2024-12-11, i. k. 2024-22045

13. Intervencijos mokymus vykdo savižudybių prevencijos mokymų instruktoriai, atitinkantys visus šiuos reikalavimus:

13.1. turintys aukštojo mokslo kvalifikaciją, įgytą baigus universitetines socialinių mokslų sričių grupės psichologijos krypties studijas ir įgijus bakalauro arba magistro kvalifikacinį laipsnį, arba jai lygiavertę aukštojo mokslo kvalifikaciją ir (ar) įgiję teisę taikyti psichoterapijos metodą Psichoterapijos paslaugų teikimo tvarkos apraše nustatyta tvarka;

13.2. baigę ne trumpesnę nei 40 akademinių valandų Intervencijos mokymų instruktorių mokymo programą, patvirtintą Aprašo IX skyriaus nustatyta tvarka ir turintys tai patvirtinantį pažymėjimą, arba esantys šiame papunktyje nurodytos neformaliojo mokymo programos lektoriais.

14. Bazinių mokymų ir Intervencijos mokymų (toliau kartu – savižudybių prevencijos mokymai), organizuojamų savivaldybių visuomenės sveikatos biurų (toliau – biuras), instruktoriai turi reguliariai tobulinti žinias ir įgūdžius savižudybių prevencijos mokymų vykdymo srityje – ne mažiau kaip 16 val. profesinės kvalifikacijos tobulinimo, iš kurių ne mažiau kaip 4 val. – supervizijų forma, kas dvejus metus nuo Bazinių mokymų instruktorių mokymų programos arba Intervencijos mokymų instruktorių mokymų programos baigimo datos. Profesinės kvalifikacijos tobulinimas vykdomas Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2002 m. kovo 18 d. įsakymo Nr. 132 „Dėl Sveikatos priežiūros ir farmacijos specialistų profesinės kvalifikacijos tobulinimo ir jo finansavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ nustatyta tvarka.

V SKYRIUS

BENDRIEJI SAVIŽUDYBIŲ PREVENCIJOS MOKYMAMS TAIKOMI TURINIO IR ORGANIZAVIMO REIKALAVIMAI

15. Savižudybių prevencijos mokymai skirti asmenims nuo 16 metų.

16. Savižudybių prevencijos mokymų grupės maksimalus dydis – 30 dalyvių. Grupėje esant iki 15 dalyvių, mokymus veda ne mažiau kaip 1 savižudybių prevencijos mokymų instruktorius, o esant 16 ar daugiau dalyvių, mokymus veda ne mažiau kaip 2 savižudybių prevencijos mokymų instruktoriai.

17. Savižudybių prevencijos mokymų metu turi būti pateikiama tik mokslo ar praktikos tyrimų įrodymais pagrįsta informacija.

18. Savižudybių prevencijos mokymų metu kiekvienai temai turi būti pateikiama teorinė ir praktinė medžiaga, praktiniai pavyzdžiai, palaikomas auditorijos įsitraukimas ir aktyvus dalyvavimas mokymuose, mokymų interaktyvumas.

19. Bazinių mokymų instruktorių ir Intervencijos mokymų instruktorių mokymų programos lektoriai parengia ir perduoda (ir prireikus atnaujina) savižudybių prevencijos mokymų instruktoriams standartizuotą (bendrą) metodinę medžiagą, skirtą vykdyti Bazinius ar Intervencijos mokymus (standartizuotos skaidrės, dalijamoji medžiaga, užduotys ir kt.). Savižudybių prevencijos mokymų instruktoriai, vykdydami Bazinius ar Intervencijos mokymus, vadovaujasi pateikta metodine medžiaga. Mokymų programos struktūra ir esminiai turinio elementai negali būti keičiami, tačiau kitus metodinės medžiagos elementus savižudybių prevencijos mokymų instruktoriai gali pritaikyti ir (ar) papildyti, siekdami individualizuoti mokymus konkrečiai tikslinei grupei arba atsižvelgdami į vietos, kurioje gyvena ar veiklą vykdo mokymų dalyviai, kontekstą ir pagalbos sistemos specifiką.

20. Savižudybių prevencijos mokymų, organizuojamų biurų, programos turi būti patvirtintos Specialistų tobulinimo programų derinimo taisyklėse nustatyta tvarka. Kitų įstaigų (socialinio, bausmių vykdymo sistemos, vidaus tarnybos, švietimo ir kt. sričių) organizuojamų mokymų programos turi atitikti tų sričių kvalifikacijos tobulinimo veikloms teisės aktuose nustatytus reikalavimus.

21. Baziniai mokymai ir šių mokymų programos, be šiame skyriuje numatytų reikalavimų, taip pat turi atitikti Aprašo VI skyriuje numatytus reikalavimus, o Intervencijos mokymai – Aprašo VII skyriuje numatytus reikalavimus.

22. Savižudybių prevencijos mokymų metu mokymų dalyviui išgyvenant intensyvius emocinius išgyvenimus ir (ar) turint psichologinės krizės požymių, jam užtikrinamas emocinės paramos teikimas atskiroje nuo mokymų patalpoje, teikiamas savižudybių prevencijos mokymų instruktorių ar kitų atitinkamas kompetencijas turinčių asmenų. Esant galimybei, emocinės paramos teikimo asmeniui metu savižudybių prevencijos mokymai likusiai grupei nėra stabdomi.

23. Savižudybių prevencijos mokymų pabaigoje mokymų instruktorius pateikia mokymus baigusiems dalyviams mokymų dalijamąją medžiagą (mokymų turinio ir esminių įgytų žinių bei įgūdžių santrauka, informacija apie pagalbos galimybes ir kita) bei išduoda pažymėjimus, patvirtinančius dalyvavimą mokymuose.

VI SKYRIUS

BAZINIŲ MOKYMŲ ORGANIZAVIMAS

24. Bazinių mokymų tikslas – gerinti žinias apie savižudybės ir savižudybės grėsmės reiškinius, stiprinti žinias ir gebėjimus, kaip atpažinti savižudybės grėsmės ženklus, užmegzti ir palaikyti ryšį su savižudybės grėsmę patiriančiu asmeniu bei nusiųsti savižudybės riziką patiriantį asmenį gauti pagalbos.

25. Bazinių mokymų programą turi sudaryti šios savižudybių prevencijos temos:

25.1. mitai ir faktai apie savižudybes;

25.2. savižudybės grėsmės ženklai ir jų atpažinimas;

25.3. ryšio užmezgimas ir palaikymas, emocinės paramos teikimo pagrindai;

25.4. pagalbos galimybės ir siuntimo pagalbai gauti tvarka Lietuvoje.

26. Bazinių mokymų trukmė – nuo 3 iki 4,5 valandų (nuo 4 iki 6 akademinių valandų). Bent 40 proc. laiko kiekvienoje temoje yra skiriama praktinių situacijų modeliavimui ir praktiniams įgūdžiams formuoti ir tobulinti.

27. Bazinių mokymų tikslinė grupė – asmenys, kurie, veikdami bendruomenėje ar teikdami paslaugas gyventojams, turi didesnę tikimybę susidurti su savižudybės grėsmę patiriančiais asmenimis. Bazinių mokymų tikslinės grupės nariai:

27.1. šeimos gydytojo komandos nariai, gydytojai traumatologai, kiti gydytojai specialistai, farmacijos specialistai (vaistininkai ir vaistininko padėjėjai (farmakotechnikai);

27.2. mokytojai, švietimo pagalbos specialistai, mokinio padėjėjai, aukštųjų mokyklų dėstytojai, kiti pedagoginiai darbuotojai;

27.3. socialiniai darbuotojai, individualios priežiūros darbuotojai, atvejo vadybininkai, kiti socialinių paslaugų įstaigų darbuotojai;

27.4. policijos įstaigų pareigūnai, valstybės tarnautojai ir darbuotojai, dirbantys pagal darbo sutartį (toliau kartu – darbuotojai, dirbantys statutinėje tarnyboje);

27.5. Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento prie Vidaus reikalų ministerijos, Valstybės sienos apsaugos tarnybos prie Vidaus reikalų ministerijos, Viešojo saugumo tarnybos prie Vidaus reikalų ministerijos darbuotojai, dirbantys statutinėje tarnyboje;

27.6. su suimtaisiais ir nuteistaisiais dirbantys bausmių vykdymo sistemos darbuotojai, dirbantys statutinėje tarnyboje;

27.7. Aprašo 32 punkte nurodytos Intervencijos mokymų tikslinės grupės nariai, tuo atveju, jei neturi galimybės dalyvauti Intervencijos mokymuose;

27.8. seniūnai, seniūnaičiai, bendruomenių lyderiai;

27.9. asmenys, nenurodyti kituose Aprašo 27 punkto papunkčiuose, kuriems poreikį dalyvauti mokymuose identifiko tos savivaldybės savižudybių prevencijos koordinatorius arba Higienos institutas, remdamasis renkama ir analizuojama duomenimis apie savižudybes, savižudybės grėsmę ir (ar) teikiamų paslaugų apimtį skirtingose tikslinėse grupėse ir teritorijose, vadovaujantis Pagalbos savižudybės grėsmę patiriantiems asmenims teikimo tvarkos apraše nustatyta pagalbos savižudybės grėsmę patiriantiems asmenims teikimo stebėsenos tvarka.

28. Į Bazinius mokymus pirmiausia kviečiami ir priimami Aprašo 27 punkte nurodyti tikslinių grupių atstovai, po to gali būti kviečiami ir priimami ir kiti to pageidaujantys savivaldybės gyventojai.

VII SKYRIUS

INTERVENCIJOS MOKYMŲ ORGANIZAVIMAS

29. Intervencijos mokymų tikslas – gerinti žinias apie savižudybių ir savižudybės grėsmę patiriančio asmens ypatumus, stiprinti žinias ir gebėjimus atpažinti savižudybės grėsmės ženklus, užmegzti ir palaikyti ryšį su savižudybės grėsmę patiriančiu asmeniu, sudaryti asmens saugumo planą ir atlikti pagalbos teikėjo funkcijas.

30. Intervencijos mokymų programą turi sudaryti šios savižudybių prevencijos temos:

30.1. mitai ir faktai apie savižudybes;

30.2. savižudybės grėsmės ženklai ir jų atpažinimas;

30.3. ryšio su savižudybės grėsmę patiriančiu asmeniu užmezgimas ir palaikymas, asmens išklausa ir emocinės paramos teikimas;

30.4. savižudybės grėsmę patiriančio asmens mąstymo ir elgsenos pagrindai;

30.5. asmens saugumo plano sudarymas kartu su asmeniu;

30.6. pagalbos galimybės ir siuntimo pagalbai gauti tvarka Lietuvoje, įskaitant pagalbos tiekėjų funkcijas pagal Pagalbos savižudybės grėsmę patiriantiems asmenims teikimo tvarkos aprašą.

31. Intervencijos mokymų trukmė – nuo 10,5 iki 13,5 valandų (nuo 14 iki 18 akademinių valandų). Bent 40 proc. laiko kiekvienoje temoje yra skiriama praktinių situacijų modeliavimui ir praktiniams įgūdžiams formuoti ir tobulinti. Konkrečių sričių (socialinio, bausmių vykdymo sistemos, vidaus tarnybos, švietimo ir kt.) įstaigų organizuojamų Intervencijos mokymų trukmė gali būti kitokia, atsižvelgiant į tų sektorių darbuotojų kvalifikacijos tobulinimo poreikius.

32. Intervencijos mokymų tikslinė grupė – asmenys, kurie, veikdami bendruomenėje arba teikdami paslaugas gyventojams, nuolat (reguliariai) susiduria su asmenimis, turinčiais didesnę riziką patirti savižudybės grėsmę. Intervencijos mokymų tikslinės grupės nariai:

32.1. sveikatos priežiūros specialistai (psichikos sveikatos centrų darbuotojai, visuomenės psichikos sveikatos priežiūros paslaugas teikiantys specialistai, medicinos psichologai, gydytojai psichiatrai, greitosios medicinos pagalbos darbuotojai, skubiosios pagalbos-priėmimo skyriaus darbuotojai);

32.2. mokytojai ir švietimo pagalbos specialistai, kurie yra mokyklos vaiko gerovės komisijos ir (ar) mokyklos grupės, atsakingos už krizių valdymą, nariai, psichologinę ir socialinę pagalbą studentams aukštosiose mokyklose teikiantys specialistai, gyvenimo įgūdžių programą dėstantys mokytojai;

32.3. vaiko teisių apsaugos specialistai, jaunimo darbuotojai, socialinių paslaugų įstaigų darbuotojai;

32.4. policijos pareigūnai (pareigūnai, kurie vyksta į įvykio vietą);

32.5. Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento prie Vidaus reikalų ministerijos pareigūnai (pareigūnai, kurie vyksta į įvykio vietą), Valstybinės sienos apsaugos tarnybos prie Vidaus reikalų ministerijos ir Viešojo saugumo tarnybos prie Vidaus reikalų ministerijos pareigūnai;

32.6. Lietuvos kalėjimų tarnybos ir Lietuvos probacijos tarnybos darbuotojai (psichikos sveikatos specialistai);

32.7. kunigai, kirpėjai, barų darbuotojai, personalo ir žmogiškųjų išteklių padalinių organizacijose darbuotojai, savižudybės grėsmę patyrusių asmenų artimieji;

32.8. asmenys, nenurodyti kituose Aprašo 32 punkto papunkčiuose, kuriems poreikį dalyvauti mokymuose identifikavo tos savivaldybės savižudybių prevencijos koordinatorius arba Higienos institutas, remdamasis renkamais ir analizuojamais duomenimis apie savižudybes, savižudybės grėsmę ir (ar) teikiamų paslaugų apimtis skirtingose tikslinėse grupėse ir teritorijose, vadovaujantis Pagalbos savižudybės grėsmę patiriantiems asmenims teikimo tvarkos apraše nustatyta pagalbos savižudybės grėsmę patiriantiems asmenims teikimo stebėsenos tvarka.

33. Į Intervencijos mokymus pirmiausia kviečiami ir priimami Aprašo 32 punkte nurodyti tikslinių grupių atstovai, po to gali būti kviečiami ir priimami ir kiti to pageidaujantys savivaldybės gyventojai.

VIII SKYRIUS

SAVIŽUDYBIŲ PREVENCIJOS MOKYMŲ DALYVIŲ ŽINIŲ ATNAUJINIMO TVARKA

34. Savižudybių prevencijos mokymų metu įgytų žinių ir įgūdžių atnaujinimo (toliau – žinių atnaujinimas) tikslas – užtikrinti periodišką per Bazinius ir Intervencijos mokymus, kuriuos organizavo biurai, įgytų žinių, įgūdžių ir nuostatų atnaujinimą, siekiant tęstinio mokymų poveikio išlaikymo ir tvaraus visuomenės parengtumo savižudybių prevencijos srityje gerėjimo.

35. Žinių atnaujinimas vykdomas nuotolinių asinchroninių mokymų būdu, naudojant interaktyvius ir įtraukius mokymosi būdus ir formas. Bazinių mokymų žinių atnaujinimo mokymų trukmė – 1,5 val. Intervencijų mokymų žinių atnaujinimo mokymų trukmė – 3 val.

36. Pasibaigus savižudybių prevencijos mokymams, mokymų instruktorius dalyvius informuoja apie žinių atnaujinimo reikšmę ir tvarką, surenka asmenų, sutinkančių būti informuotais apie žinių atnaujinimą suėjus terminui, kontaktinius duomenis (el. pašto adresas ir (ar) telefono numeris) bei perduoda juos biurui.

37. Žinių atnaujinimas vykdomas ne rečiau kaip kas 3 metus. Informaciją apie žinių atnaujinimą dalyviams siunčia savižudybių prevencijos mokymus organizavęs biuras asmenų nurodytais kontaktais, praėjus 30–36 mėnesiams nuo savižudybių prevencijos mokymų pabaigos arba paskutinio žinių atnaujinimo pabaigos.

38. Žinių atnaujinimo mokymų pabaigoje dalyviai atlieka mokymų metu įgytų (atnaujintų) žinių įvertinimą. Asmenims, per 6 mėnesius nuo informavimo apie žinių atnaujinimą baigusiems žinių atnaujinimą ir atlikusiems žinių įvertinimą, išduodamas skaitmeninis žinių atnaujinimo mokymų programos baigimo pažymėjimas.

39. Už žinių atnaujinimo mokymų parengimą ir atnaujinimą, mokymų prieigos užtikrinimą atsakingas Higienos institutas.

IX SKYRIUS

SAVIŽUDYBIŲ PREVENCIJOS MOKYMŲ INSTRUKTORIŲ RENGIMO MOKYMAMS TAIKOMI REIKALAVIMAI IR JŲ TVIRTINIMO TVARKA

40. Savižudybių prevencijos mokymų instruktorių rengimo mokymai skirti parengti savižudybių prevencijos mokymų instruktorius pagal Aprašo 12.2 ir 13.2 papunkčiuose nurodytas mokymų programas (toliau – instruktorių rengimo programos).

41. Instruktorių rengimo programos turi būti patvirtintos Specialistų tobulinimo programų derinimo taisyklėse nustatyta tvarka ir atitikti šiuos reikalavimus:

41.1. Instruktorių rengimo programos lektoriai turi turėti ne mažiau kaip 5 metų per paskutinius 7 metus psichologinio konsultavimo ir (ar) asmens psichikos sveikatos priežiūros paslaugų teikimo savižudybės grėsmę išgyvenantiems asmenims darbo patirties;

41.2. atitikti bent vieną iš šių reikalavimų:

41.2.1. Instruktorių rengimo programa, remiantis bent vieno tinkamai suplanuoto randomizuoto kontroliuojamo tyrimo ir (ar) kontroliuojamo nerandomizuoto tyrimo ir (ar) kohortinio tyrimo ir (ar) tokių tyrimų metaanalizės arba sisteminės apžvalgos duomenimis, turi statistiškai reikšmingai pagerinti nuostatas ir (ar) žinias apie savižudybę ir savižudybės grėsmę, savižudybės grėsmės ženklus, pagalbos galimybes ir (ar) padidinti tikimybę pademonstruoti elgesį – paklausti apie savižudybės grėsmę, užmegzti ryšį, nukreipti pagalbos, suteikti emocinę paramą ir (ar) sumažinti savižudybių atvejų skaičių (toliau kartu – pagrįsta mokslo įrodymais);

41.2.2. jei pati Instruktorių rengimo programa nėra pagrįsta mokslo įrodymais tiesiogiai, Instruktorių mokymo programos turinys turi visiškai atitikti kitų mokymo programų, kurios yra pagrįstos mokslo įrodymais, esminius organizavimo ir (ar) turinio elementus (reikalavimus);

41.3. kartu su instruktorių rengimo programa pateikiama standartizuota (bendra) metodinė medžiaga (standartizuotos skaidrės, dalijamoji medžiaga, užduotys ir kt.), skirta būsimiems rengimo programos dalyviams vykdant savižudybių prevencijos mokymus;

41.4. Instruktorių rengimo programos trukmė ir turinys turi atitikti Aprašo 12.2 ir 13.2 papunkčiuose nustatytus reikalavimus bei visapusiškai ir sistemingai parengti savižudybių prevencijos mokymų instruktorius įgyvendinti Aprašo V, VI ir VII skyrių reikalavimus, ugdant tam būtinas žinias, nuostatas, kompetencijas ir įgūdžius.

X SKYRIUS

SAVIŽUDYBIŲ PREVENCIJOS MOKYMŲ IR ĮVADINIŲ MOKYMŲ STEBĖSENA

42. Savižudybių prevencijos mokymų, organizuojamų biuro, instruktorius ir (ar) biuro darbuotojas mokymų pabaigoje pateikia mokymų dalyviams Bazinių savižudybių prevencijos mokymų gavėjo anketą arba Savižudybės grėsmės intervencijos mokymų gavėjo anketą (toliau kartu – Anketa). Mokymų dalyvis, užpildęs Anketa, ją pateikia biurui, o nesant galimybės – mokymų instruktoriui. Mokymų dalyvis gali nesutikti pildyti Anketos, tai pažymėdamas Anketoje ir grąžindamas Anketa mokymų instruktoriui.

43. Biuras pagal praėjusiais kalendoriniais metais užpildytų Anketų informaciją parengia kalendorinių metų savižudybių prevencijos mokymų metinę veiklos ataskaitą redaguojamu formatu ir iki einamųjų metų sausio 20 d. ją pateikia Higienos institutui. Jei biuras aptarnauja kelias savivaldybes, turi būti pateikiama kiekvienos savivaldybės ataskaita atskirai.

44. Lietuvos kalėjimų tarnyba, Lietuvos probacijos tarnyba, Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerija ir (ar) vidaus reikalų ministro valdymo srities statutinės įstaigos (toliau kartu – kitos institucijos) iki einamųjų metų sausio 20 d. parengia praėjusių kalendorinių metų savižudybių prevencijos mokymų institucijos valdymo srityje ataskaitą redaguojamu formatu, kurioje nurodo atitinkamos institucijos valdymo srityje apmokytų asmenų skaičių ir, esant galimybei, kitą

nuasmenintą informaciją apie dalyvius (pavyzdžiui, amžius, lytis, tikslinė grupė) ir ją pateikia Higienos institutui.

45. Higienos institutas apibendrina iš biurų ir kitų institucijų gautą informaciją, taip pat informaciją apie praėjusiais kalendoriniais metais įvadinius mokymus bei žinių atnaujinimą įvykdžiusius asmenis ir iki einamųjų metų vasario 10 d. pateikia juos Sveikatos apsaugos ministerijai savižudybių prevencijos mokymų apibendrinioje ataskaitoje.

46. Šiame skyriuje nurodytų anketų ir ataskaitų formas tvirtina Higienos instituto direktorius, suderinęs su Sveikatos apsaugos ministerija.

XI SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

47. Biuras, organizuojantis savižudybių prevencijos mokymus, jiems organizuoti ir vykdyti Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymo nustatyta tvarka gali sudaryti paslaugų teikimo sutartį su mokymų tiekėju arba mokymams organizuoti ir vykdyti pasitelkti biure dirbantį savižudybių prevencijos mokymų instruktorių, turintį teisę vykdyti mokymus Aprašo nustatyta tvarka.

48. Biuras, kuriame dirba savižudybių prevencijos mokymų instruktorius, Aprašo nustatyta tvarka turintis teisę vykdyti Bazinius mokymus ir (ar) Intervencijų mokymus, taip pat gali vykdyti šiuos mokymus gretimos (-ų) savivaldybės (-ių) gyventojams, jei to pageidauja gretimos (-ų) savivaldybės (-ių) teritorijas aptarnaujantis biuras, kuris neturi biure dirbančio atitinkamus mokymus vykdyti galinčio savižudybių prevencijos mokymų instruktoriaus.

49. Su Įvadiniais mokymais, savižudybių prevencijos mokymais ir žinių atnaujinimu susiję asmens duomenys tvarkomi vadovaujantis 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) 2016/679 dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva 95/46/EB (Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas), Lietuvos Respublikos asmens duomenų teisinės apsaugos įstatymu ir Lietuvos Respublikos elektroninių ryšių įstatymo 69 straipsniu, Įvadinių mokymų, savižudybių prevencijos mokymų ir žinių atnaujinimo organizavimo, koordinavimo, kokybės vertinimo ir tobulinimo tikslais.

50. Aprašo nustatyta tvarka vykdomi savižudybių prevencijos mokymai biuruose finansuojami iš valstybės biudžeto specialiosios tikslinės dotacijos savivaldybių biudžetams valstybinėms (valstybės perduotoms savivaldybėms) visuomenės sveikatos priežiūros funkcijoms vykdyti ir kitų lėšų, kitose valstybės ir savivaldybės institucijose ir įstaigose – iš valstybės ir savivaldybių biudžetų ir kitų lėšų.

Pakeitimai:

1.

Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija, Įsakymas

Nr. [V-2046](#), 2021-09-09, paskelbta TAR 2021-09-09, i. k. 2021-19050

Dėl Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2020 m. spalio 19 d. įsakymo Nr. V-2298 „Dėl Savižudybių prevencijos mokymų instruktorių veiklos ir bazinių savižudybių prevencijos mokymų organizavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ pakeitimo

2.

Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija, Įsakymas

Nr. [V-1322](#), 2024-12-11, paskelbta TAR 2024-12-11, i. k. 2024-22045

Dėl Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2020 m. spalio 19 d. įsakymo Nr. V-2298 „Dėl Savižudybių prevencijos mokymų instruktorių veiklos ir bazinių savižudybių prevencijos mokymų organizavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ pakeitimo